

POSTANOWIENIE

Dnia 26 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Koziielewicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 26 marca 2019 r.,

w sprawie H. R.

oskarżonego z art. 212 § 1 k.k.

z powodu kasacji, wniesionej przez pełnomocnika

oskarżycieli prywatnych L. S. i Z. S.A.

od wyroku Sądu Okręgowego w O.

z dnia 12 kwietnia 2018 r., sygn. akt VII Ka [...]

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w K.

z dnia 29 grudnia 2017 r., sygn. akt II K [...],

**oddala kasację jako oczywiście bezzasadną, a kosztami
sądowymi postępowania kasacyjnego obciąża oskarżycieli
prywatnych w części na nich przypadających.**

UZASADNIENIE

L. S., Prezes Spółki Z., w imieniu swoim i spółki wystąpił z prywatnym aktem oskarżenia przeciwko H. R., którego oskarżył o to, że:

1. w dniu 11 listopada 2014 r. w K. pomówił pokrzywdzonego Z. Spółka Akcyjna, w trakcie publicznej manifestacji, w ten sposób, że wskazując ręką na budynki Zakładu [...] w K., którego właścicielem jest pokrzywdzony, oświadczył, iż jeżeli zakład będzie się rozwijał to nie będzie K., gdyż zakład emituje trucizny i truje mieszkańców, czym poniżył i naraził pokrzywdzonego na utratę zaufania w opinii publicznej tj. o czyn określony w art. 212 § 1 k.k.
2. w dniu 28 listopada 2014 r. w K. w trakcie realizowanego na żywo programu telewizyjnego „[...]” w T., pomówił pokrzywdzonego Z. Spółka Akcyjna w ten

sposób, że oświadczył, iż Zakład [...] w K., którego właścicielem jest pokrzywdzony, działa nielegalnie, czym wpłynął na utratę zaufania do działalności prowadzonej przez pokrzywdzonego w K. tj. o czyn określony w art. 212 § 2 k.k.

3. w dniu 28 listopada 2014 r. w K. w trakcie realizowanego na żywo programu telewizyjnego „[...]” w T. pomówił pokrzywdzonego Z. Spółka Akcyjna, w ten sposób, że oświadczył, iż instytucje państwowe pozostają bierne na żądania zamknięcia Zakładu prowadzonego przez pokrzywdzonego, albowiem „przysłowiową łapę nad zakładem trzyma [...]”, czym wpłynął na utratę zaufania do działalności prowadzonej przez pokrzywdzonego, twierdząc, że działalność pokrzywdzonego i jego zakładu jest chroniona przez [...] tj. o czyn określony w art. 212 § 2 k.k.
4. w dniu 20 stycznia 2014 r. w K., w trakcie posiedzenia rady miasta K. przy udziale radnych oraz publiczności pomówił pokrzywdzonego L. S. o to, że pokrzywdzony znając bliżej nieokreślone przepisy prawa świadomie działa wbrew tym przepisom i lokalizuje swój zakład w sposób niezgodny z tymi przepisami, czym poniżył i naraził pokrzywdzonego na utratę zaufania w opinii publicznej tj. o czyn określony w art. 212 § 1 k.k.

Po rozpoznaniu tej sprawy, Sąd Rejonowy w K., wyrokiem z dnia 29 grudnia 2017 r., sygn. akt II K [...]:

- I. oskarżonego H. R. uniewinnił od popełnienia czynów z pkt I i IV aktu oskarżenia;
- II. oskarżonego H. R., w ramach zarzucanych mu czynów z pkt II i III aktu oskarżenia, uznał za winnego tego, że w dniu 28 listopada 2014r. w K. w trakcie realizowanego na żywo programu telewizyjnego „[...]” w T., pomówił pokrzywdzonego Z. Spółka Akcyjna oświadczaając, że Zakład [...] w K., którego właścicielem jest L. S., stoi nielegalnie oraz, że instytucje państwowe nie reagują na zamknięcie zakładu, albowiem „przysłowiową łapę nad tym zakładem trzyma [...]”, czym wpłynął na utratę zaufania do działalności prowadzonej przez pokrzywdzonego, tj. o czyn określony w art. 212 § 2 k.k. w zw. z art. 212 § 1 k.k. i za to z mocy art. 212 § 2 k.k. skazał go na karę grzywny w wysokości 250 stawek dziennych, ustalając wysokość każdej stawki na kwotę 20 zł;

III. na podstawie art. 632 pkt 1 k.p.k. kosztami procesu, w części uniewinniającej oskarżonego, obciążył oskarżyciela prywatnego;

IV. na podstawie art. 632 pkt. 1 k.p.k. zasądził od oskarżyciela prywatnego na rzecz oskarżonego H. R. kwotę 4.200 zł tytułem wydatków poniesionych w związku z ustanowieniem w sprawie obrońcy;

V. na podstawie art. 631 k.p.k. zasądził od oskarżonego na rzecz oskarżycieli prywatnych kwotę 150 zł tytułem poniesionych kosztów procesu.

Od tego wyroku apelacje zostały wniesione przez pełnomocnika oskarżycieli prywatnych oraz przez obrońcę oskarżonego.

Po ich rozpoznaniu, Sąd Okręgowy w O., wyrokiem z dnia 12 kwietnia 2018 r., sygn. akt VII Ka [...]:

I. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- w części dotyczącej rozstrzygnięcia z pkt II, w odniesieniu do czynów opisanych w pkt II i III aktu oskarżenia, w ten sposób, że oskarżonego uniewinnił od popełnienia tych czynów,
- w części dotyczącej rozstrzygnięcia z pkt I, w odniesieniu do czynów opisanych w pkt I i IV aktu oskarżenia, utrzymał zaskarżony wyrok w mocy,

II. kosztami postępowania w sprawie obciąża oskarżycieli prywatnych L. S. i K. S. W 1/2 części każdego z nich,

III. obciążył oskarżycieli prywatnych L. S. i K. S. kosztami sądowymi za postępowanie odwoławcze w 1/2 części każdego z nich, w tym opłatami kwocie po 240 zł za II instancję - każdego z nich,

IV. zasądza od oskarżycieli prywatnych L. S. i K. S. na rzecz oskarżonego poniesione przez niego w postępowaniu przed Sądem I instancji wydatki kwocie 8400 zł tj. po 4200 zł, od każdego z oskarżycieli prywatnych, z tytułu poniesionych przez niego kosztów obrony oraz zasądził od oskarżycieli prywatnych na rzecz oskarżonego poniesione przez niego tego samego tytułu wydatki w postępowaniu odwoławczym w kwocie 840 zł, tj. po 420 zł od każdego z nich.

Pełnomocnik oskarżycieli prywatnych w kasacji zaskarżył w całości, wyrok Sądu Okręgowego w O. z dnia 12 kwietnia 2018 r., sygn. akt VII Ka [...].

Zaskarżonemu wyrokowi, w zakresie czynu opisanego w pkt I aktu oskarżenia, zarzucił:

1. rażące naruszenie prawa materialnego, mającego istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 213 § 2 pkt 2 k.k., przez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że oskarżony działał w ramach ustawowego kontratypu obrony społecznie uzasadnionego interesu, podczas gdy w świetle prawidłowej wykładni naruszonego przepisu działanie oskarżonego nosiło cechy bezprawności z uwagi na naruszenie zasad współżycia społecznego, nieprawdziwość stawianego zarzutu, działanie wyłącznie w celu zdyskredytowania oskarżycieli prywatnych;

W zakresie czynów opisanych w pkt II i III aktu oskarżenia, zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

2. rażące naruszenie prawa procesowego, mającego istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 424 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k., poprzez brak wskazania, przy zmianie ustaleń faktycznych, jakie fakty Sąd Okręgowy w O. uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych oraz niewyjaśnienie w sposób dostatecznie precyzyjny podstawy prawnej wyroku i przepisów na których Sąd II Instancji się oparł, a polegające przede wszystkim na tym, że Sąd Okręgowy w O. w uzasadnieniu orzeczenia początkowo wskazuje, iż jak wynika z akt i protokołów rozprawy głównej, Sąd Rejonowy w K., bardzo wnikliwie przeprowadził dowody i dociekał prawdy, w sposób nie budzący zastrzeżeń przeprowadził dowody z wyjaśnień oskarżonego, z zeznań świadków i z dokumentów stwierdzając przy tym w dalszej części, Sąd Okręgowy w O. nie podzielił stanowiska tego Sądu Rejonowego i wyrażonego w przekonaniu, że wypowiedź oskarżonego w trakcie realizowanego na żywo programu telewizyjnego w T., jakoby Zakład [...] w K., działa nielegalnie oraz stwierdzenie, że przysłowiową łapę nad tym zakładem trzyma [...] wyczerpywało znamiona przestępstwa z art. 212 § 1 i 2 k.k., a następnie Sąd Okręgowy w O. na uzasadnienie tej tezy stara się przytoczyć argumenty przemawiające za uznaniem, iż oskarżony działał w obronie społecznie uzasadnionego interesu, co może wskazywać na to, że Sąd mógł zakwalifikować zachowanie oskarżonego z punktu widzenia art. 213 k.k. uznając, że zachodzą okoliczności

wyłączające przestępność zachowania oskarżonego, przy czym Sąd Okręgowy w O. zupełnie pomija fakt nieprawdziwości zarzutów głoszonych przez oskarżonego oraz jego wiedzę na temat nieprawdziwości tych zarzutów;

3. rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, mającego istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 213 § 2 pkt 2 k.k., przez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że oskarżony działał w ramach ustawowego kontratypu obrony społecznie uzasadnionego interesu, podczas gdy w świetle orzecznictwa sądowego i prawidłowej wykładni naruszonego przepisu, działanie oskarżonego nosiło cechy bezprawności, z uwagi na naruszenie zasad współżycia społecznego, nieprawdziwość stawianego zarzutu, działanie wyłącznie w celu zdyskredytowania oskarżycieli prywatnych;
4. rażące naruszenie prawa materialnego, mającego istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 212 § 1 i 2 k.k., przez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że wyrażenie trzymanie łapy nad zakładem, użyte przez oskarżonego, posiada wiele znaczeń, jak interesować się jego działalnością, kształtowanie warunków podejmowania i wykonywania działalności, promowanie gospodarki, podczas gdy nie wymaga dla przestępstwa zniesławienia szczególnego zabarwienia, ostrości czy dobitności wypowiedzi, lecz jedynie, by owa wypowiedź narażała pomówionego na utratę zaufania niezbędnego dla prowadzonej przez niego działalności;

Zaskarżonemu wyrokowi, w zakresie czynu opisanego w pkt IV aktu oskarżenia, zarzucił:

5. rażące naruszenie prawa procesowego, mającego istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 7 k.p.k., poprzez dowolną a nie swobodną ocenę materiału dowodowego w postaci płyty CD, na której zarejestrowana była wypowiedź oskarżonego z dnia 20 stycznia 2014 r. o treści: „Ja znam i szanuję pana S., on jest łebski można powiedzieć, ten człowiek wie, o czym ja wie, o tych warunkach ekologicznych, on ma do dyspozycji naprawdę służby legislacyjne, prawne, środowiskowe, bo on wkłada własne pieniądze, on musi wiedzieć dlaczego to robi. Teraz pytanie do pana S.: dlaczego znając przepisy europejskie zaryzykował usadowienie tego zakładu w tym miejscu? To jest dla mnie bardzo

kluczowe pytanie.” czego skutkiem było, uznanie przez Sąd, iż wypowiedź ta nie zawiera treści zniesławiających.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Odnosnie zarzutów rażącego naruszenia prawa materialnego, mającego istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 213 § 2 pkt 2 k.k. oraz art. 212 § 1 i 2 k.k., przez błędną ich wykładnię. Przede wszystkim podkreślić należy, że powszechnie przyjmuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego, iż zarzut obrazy przepisów prawa materialnego powinien być podnoszony wyłącznie wówczas, gdy Autor kasacji nie kwestionuje ustaleń faktycznych. Bezspornym jest bowiem, że naruszenie przepisów prawa materialnego polega na jego wadliwym zastosowaniu lub niezastosowaniu w orzeczeniu, które oparte jest na trafnych i niekwestionowanych ustaleniach faktycznych. Tymczasem w przedmiotowej sprawie, Autor kasacji, w istocie kwestionuje poczynione przez Sąd Okręgowy w O., działający jako sąd odwoławczy, ustalenia faktyczne w części dotyczącej rozstrzygnięcia z pkt II wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 29 grudnia 2017 r., sygn. akt II K [...], a także w zakresie zaakceptowanego przez ten sąd odwoławczy, rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego w K., co do uniewinnienia oskarżonego H. R. Od popełnienia czynów z pkt I i IV aktu oskarżenia. W kasacji zaś niedopuszczalne jest podnoszenie zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku. Należy też podkreślić, iż Sąd Okręgowy w O., w bardzo szczegółowo sporządzonym uzasadnieniu, zaskarżonego kasacją, wyroku z dnia 12 kwietnia 2018 r., sygn. akt VII Ka [...], poddał analizie kwestie objęte zarzutami apelacji stron. Nie można zasadnie wywodzić, iż zgromadzone dowody ocenił z przekroczeniem granicy zasady swobodnej oceny dowodów (zarzut z pkt 5 kasacji). Nie naruszył też wymogów z art. 424 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. (zarzut z pkt 2 kasacji). W realiach sprawy Sąd Okręgowy w O. dokonał analizy całokształtu okoliczności sprawy, rozważył okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego, oraz przedstawił swoją ocenę w pisemnym uzasadnieniu, zaskarżonego kasacją, wyroku z dnia 12 kwietnia 2018 r., sygn. akt VII Ka [...] (pisemne uzasadnienie liczy 15 stron). Na marginesie należy zwrócić uwagę, że co do zasady, naruszenie przepisu art. 424 k.p.k., przez sporządzenie uzasadnienia wyroku niedopowiadającego wymogom z tego przepisu, nie może być

uznane za rażące naruszenie prawa procesowego mogące mieć istotny wpływ na treść wyroku sądu odwoławczego, a to z tego powodu, iż pisemne uzasadnienie wyroku jest dokumentem zawsze sporządzonym po wydaniu i ogłoszeniu wyroku, co czyni logicznym niepodobieństwem, aby ewentualne wadliwości takiego dokumentu mogły wyrzucić jakikolwiek wpływ na treść wydanego wcześniej wyroku.

Kierując się przedstawionymi motywami Sąd Najwyższy, z mocy art. 535 § 3 k.p.k., rozstrzygnął jak w postanowieniu.